

СКЛАДУВАННЯ ЗАПАСІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗУВАННЯ

Надходження ресурсів на підприємство супроводжується їх накопиченням, величина якого залежить від розміру, виду діяльності, політики формування запасів. Зберігання ресурсів здійснюється у спеціально відведених для цього місцях (складах). Правильно організований процес складування покращує процеси управління запасами.

Організування процесу зберігання запасів охоплює їх надходження на підприємство від постачальників, розвантаження та ідентифікацію відповідно отриманій документації, приймання, складування (сортування, розподіл та переміщення відповідно до цілей зберігання, функціональності запасів та їх видів), розміщення на встановлений термін і видачу запасів тощо. Організування покращує структуру складського господарства та допоміжні процеси, що відбуваються із розміщенням, переміщенням та видачею запасів.

Складське господарство може формуватись за централізованим та децентралізованим підходом, що визначається кількістю та підпорядкуванням складських приміщень. Централізовані склади використовуються тими підприємствами, обсяги виробництва яких незначні, що дозволяє простежувати динаміку запасів та управляти ними.

Децентралізація складських приміщень застосовується на великих підприємствах, де структура запасів відрізняється за особливостями, кількістю, періодом зберігання при серійному та масовому виробництві тощо. Проте, використання лише одного підходу, як правило, не практикується, адже сучасні підприємства використовують і централізовані, і децентралізовані склади, впроваджують децентралізацію складів та централізацію інформаційного забезпечення стосовно запасів, або використовують інші їх модифікації [1, с. 86].

Структура складського господарства охоплює комплекс складів, спеціалізованих за видами запасів і організованих з урахуванням вимог щодо їх зберігання та інших допоміжних елементів, деталізація яких узалежнена індивідуально для кожного підприємства, або груп підприємств відповідно до виду діяльності та розмірів тощо. Склад є одним з основних елементів структури складського господарства, тому він повинен розглядатися не ізольовано, а лише як інтегрована складова частина складського господарства та організаційної структури підприємства, що відображатиме зв'язки з відділами, підрозділами, підпорядкування складських приміщень тощо.

Складом, з логістичної позиції, ідентифікується місце трансформації матеріального потоку з динамічного стану в статичний. Більш деталізоване трактування означає, що склад – це технічно складна конструкція (будівля, приміщення), або відповідно оснащене місце, куди надходять матеріальні ресурси (запаси) для зберігання [2, с. 74; 3, с. 135; 4, с. 235].

Організування структури складського господарства здійснюється за допомогою організаційного проектування, яке полягає у :

- створенні центру оптимізування запасів;
- встановленні підпорядкування створеного центру та визначенні його вертикальних рівнів управління;
- делегуванні повноважень та закріпленні посадових обов'язків за працівниками відділу;
- встановленні зв'язків між створеним центром та функціонуючими відділами на підприємстві [1, с. 78-79].

У чисельність працівників центру оптимізування запасів повинні входити представники відділів матеріально-технічного постачання, виробництва, збуту та працівники складів, що покращить вирішення проблем, які виникають при управлінні запасами на підприємстві та забезпечить їх розв'язання з середини. Представниками відділів не обов'язково мають бути їх керівники, ними можуть бути штатні працівники, що проявляють ініціативність та є компетентними. Даний відділ проводитиме діяльність із постачальниками, братиме участь у

плануванні запасів, налагодить зв'язки із відділами матеріально-технічного постачання, збуту, виробничими підрозділами, складськими приміщеннями та іншими існуючими відділами, що стосуються управління запасами (рис. 1).

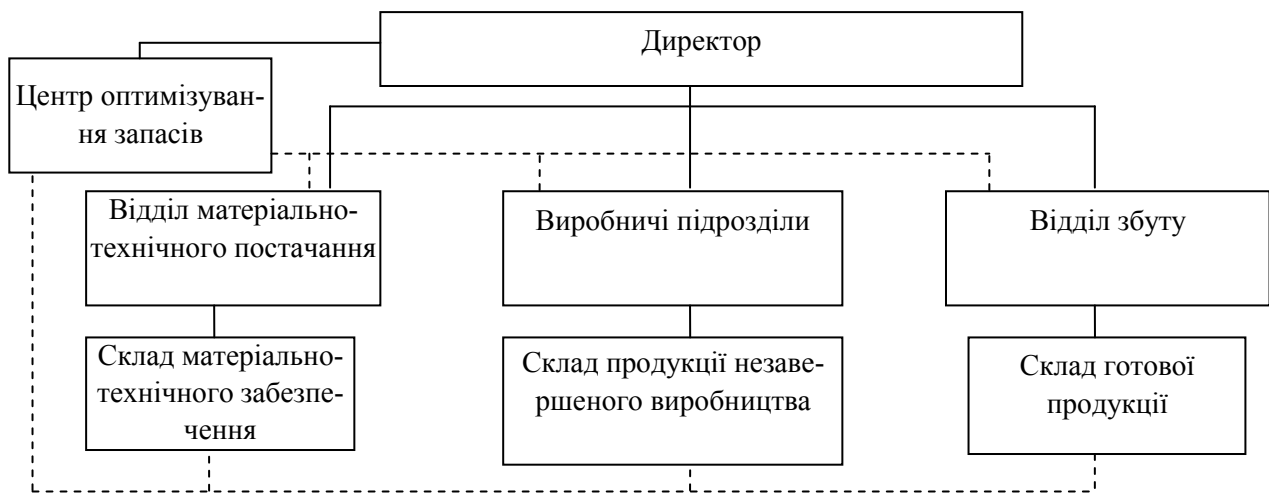

Рис. 1. Приклад побудови складського господарства комбінованого типу (централізовано-децентралізованого)*

* Примітка: розроблено автором на основі [1, с. 79-92; 5, с. 22]

Центр оптимізування запасів підпорядковується директору підприємства та співпрацює з основними відділами, а саме: матеріально-технічного постачання, збуту та виробничими підрозділами, отримуючи необхідну інформацію. Теоретично він перебуває на одному рівні управління з відділами, але фактично центр має повноваження контролювання за станом запасів. Відділи та підрозділи виконують делеговані директором повноваження і формують відповідні види запасів на підприємстві.

Склади утримують запаси на певний період та підпорядковуються відповідним відділам, підрозділам і центру оптимізування запасів, надаючи відповідну інформацію про стан, обсяг, структуру запасів та іншу необхідні інформацію. Центр оптимізування володіє сукупністю інформаційних даних, що стосуються запасів, аналізує їх та подає директорові, який приймає управлінське рішення та через підлеглі йому відділи забезпечує їх виконання.

Організування процесу зберігання запасів є одним із найважливіших завдань, яке стоїть перед виробничими підприємствами, оскільки впорядкування системи надходження, розміщення та видачі запасів забезпечує економію фінансових ресурсів, їх необхідну наявність, пришвидшує оборотність активів тощо.

1. Кузьмін О.Є. *Теоретичні та прикладні засади менеджменту: [навчальний посібник]* / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник – [3-тє вид. доп. і перероб]. – Львів: Національний університет —Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр —ІТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), —Ітелект-Захід”, 2003. – 352 с. 2. Огієнко С.О. *Логістика: [конспект лекцій у схемах і таблицях]* / С.О. Огієнко, І.П. Дзьобко. – Харків.: Вид. ХНЕУ, 2009. – 96с. 3. Миротин Л.Б. *Логістика для підприємств: основні поняття, положення і процедури: [учебное пособие]* / Л.Б. Миротин, Б.Э. Таибаев. — М.: ИНФРА-М, 2003. – 252 с. 4. Чухрай Н. *Інновації та логістика товарів: [монографія]* Н. Чухрай, Р. Патора. – Львів: Видавництво Національного університету —Львівська політехніка”, 2001. – 264с. 5. Алехин Р. *Динамические склады [текст]* / Р. Алехин // *Дистрибуция и логистика [журнал]*. – 2011. – № 2 (79). – С. 20-23.